

Anselm Grün: monnik & mens

Matthias
Slunitschek

De
geautoriseerde
biografie

ANSELM GRÜN

monnik & mens

De moed om de wereld te veranderen

Adveniat

Anselm Grün: monnik & mens

De moed om de wereld te veranderen

Matthias Slunitschek

ISBN 9789493395305

ISBN e-book 9789493395312

NUR 728

Oorspronkelijke titel: *Mönch und Mensch: Anselm Grün*, Matthias Slunitschek.

© 2024 Vier-Türme GmbH Verlag, 97359 Münsterschwarzach Abtei.

www.vier-tuerme-verlag.de

*The book has been negotiated through AVA international GmbH, Germany
(www.ava-international.de) in conjunction with their duly appointed agent
Agence Deborah Druba, Paris, France.*

Vertaling: Hermine Tien

Boekverzorging: Jore ontwerp

Foto's omslag: Katharina Gebauer

© 2025 Adveniat

Onderdeel van Jongbloed Christelijke Media – Leeuwarden

Alle rechten voorbehouden. Geen enkel deel van dit boek mag worden
gebruikt voor het trainen van kunstmatige intelligentie. *All rights reserved,
including those for text- and datamining, AI training and similar technologies.*

www.jongbloedmedia.nl

INHOUD

Bij de Nederlandse uitgave 9

Vooraf 13

HOOFDSTUK 1

Waarom kan de kerk niet een beetje 'Grüner' zijn? 17

'Anselm roept met zijn zachte stem, zijn fluisterende manier van spreken een fundamenteel vertrouwen op.'

▪ Reinhold Beckmann 24

HOOFDSTUK 2

Familieverhalen, onuitgesproken 27

Grond onder de voeten 30

Als God voor mij is 31

Droomdrager 34

Havervlokken in de boter geroosterd 38

Faillissement en redding 41

Honderd mark 44

Strak ritme 47

Microscoop 50

Levenslang monnik 53

'Voor mij is het werk van Anselm Grün een groot reservoir.'

▪ Walter Kohl 58

HOOFDSTUK 3

Monnik worden 61

Sant'Anselmo 62

Een hoge vlucht 66

De nieuwe tijd 68

Tegen de trend in 71

Out of the box? 74

Rütte en een afscheid 76

In de woestijn 81

*'Wat hem, denk ik, vooral zo groot maakt,
is zijn echt diepe gevoel van bescheidenheid.'*

▪ Konstantin Wecker 84

HOOFDSTUK 4

Monnik van beroep 87

Om te begrijpen 88

Het andere leven in het klooster 93

Kloostercarrière 96

Leidinggeven 101

Recollectio - De kunst van een creatief leven 105

De beste versie van jezelf? 111

Een seminar bij Pater Anselm 114

*'Het oude conflict tussen zielzorg en
psychotherapie, waar trek je de grens?'*

▪ Bernd Deininger 122

HOOFDSTUK 5

Achter z'n bureau 125

Jij - De briefschrijver 129

De visvijver 133

Ik - Zijn eerste boeken 135

Over geluk, engelen en andere bestsellers 142

Op tournee 148

“Maar, Bodo,” zei hij tegen me, “we doen toch wel meer dan twee lezingen per dag hè, en niet zo’n programma voor bejaarden”

▪ Bodo Janssen 154

HOOFDSTUK 6

Geen zedenprekers meer, maar leiders met gevoel voor mensen! 157

Montagsmaler 158

Geld, de crash en een kwestie van 10 miljoen 161

Het rijk van God, het rijk van het midden 165

De Insta-monnik 169

Als een lang huwelijk - de kerk 174

‘Deze gedachte maakt de regering bang.’

▪ Hsin-Ju Wu 182

HOOFDSTUK 7

Twee antwoorden op de vraag naar de zin van het leven 185

*‘Ik vind dat Pater Anselm zonder de kerk kan,
maar de kerk niet zonder Anselm Grün.’*

▪ Ahmad Milan Karimi 192

BRONNEN

Lievelingsboeken 195

Biografische werken 197

Verdere literatuur 198

Bronvermelding foto's 200

Bronvermelding teksten 200

De moed om de wereld te veranderen!

Hij gaat gewoon door met zijn heilige opdracht. In plaats van z'n ouwe dag kalm achter de kloostergeraniums te slijten, schrijft Anselm Grün ook op z'n 80^e nog steeds het ene boek na het andere, geeft cursussen, seminars en lezingen in binnen- en buitenland, is actief op social media, wordt vanwege zijn enorme veelzijdigheid en diepe levenswijsheden uitgenodigd in talkshows. En hoe bekend of beroemd hij ook is, hij hangt nooit de goeroe uit en kent geen sterallures. Als jongetje van negen fantaseerde hij er al over om *de wereld te veranderen*, bleef dat verlangen altijd trouw en volgde de stem van zijn hart. Maar niet zonder beproevingen en crises. Als theoloog en priester wilde hij missionaris in Afrika worden, maar 'moest' van de abt – eerst zeer tegen zijn zin – bedrijfskunde studeren om *kellenaar* te worden: financieel directeur van het klooster én de twintig bijbehorende ondernemingen.

Spiritualiteit en economie? Cijfertjes en kloosterstille? Met zijn eigen 'loopbaan' bewijst Anselm Grün dat deze combinatie niet botst of schuurt, niet soft is, maar juist vruchtbaar en succesvol kan zijn. Grün propageert een stijl van leidinggeven en besturen die recht doet aan mensen, aan organisaties, aan de samenleving en aan de aarde! Een stijl die inspireert, die zin en betekenis aan je werk geeft.

Ooit blies Pater Anselm samen met een paar medebroeders zijn verstarde klooster nieuw leven in: niet met een paar cosmetische trucjes, maar door op zoek te gaan naar oude bronnen om die voor hun tijd weer levendig te maken. Zo is hij ook kerkvernieuwer: niet door de kerk een beetje 'op te leuken', maar door ook die vanuit haar diepste bronnen weer te bezielen.

Anselm Grün – een zachte, helende tegenkracht in de op dit moment vaak zo harde, kille, kleine en grote wereld. Altijd op zoek naar taal die mensen aanspreekt en kan inspireren. Hij is ervan overtuigd dat ieder mens met zijn of haar kwaliteiten en talenten een unieke levensopdracht heeft, een eigen spoor door de wereld kan trekken en zo tot z'n recht komt. Groots of spectaculair hoeft dat niet te zijn, maar: durf wel je eigen weg te gaan, al is dat soms moeilijk of zelfs eenzaam.

Hij laat zien hoe je leven kan lukken, hoe je *gelukkig* wordt – dat is iets anders dan succes hebben. Grün roept op om authentiek te zijn, niet de beste maar de *échte* versie van jezelf te worden, zoals God je bedoeld heeft. In dit boek geeft hij zelf antwoord op de vraag wat voor hem de zin en het doel van zijn leven zijn. In Nederland raakte Anselm Grün de laatste jaren wat uit beeld en daarmee doen we onszelf tekort. Zijn stem mag in dit land wel weer klinken! Ook in deze onstuimige, onzekere tijden geeft Pater Anselm mensen houvast, spreekt woorden van geloof, hoop, liefde en vertrouwen. Maar spoort ons ook nadrukkelijk aan om niet onverschillig te worden of passief af te wachten: wees creatief en ga ook onmogelijk lijkende wegen! Wees – net als hijzelf – *revolutionair* in de letterlijke betekenis: zet dingen in beweging, gooi het roer om, in je eigen omgeving, organisatie, in de kerk of waar dan ook.

Het levensverhaal van Anselm Grün raakt, ontroert, zet aan het denken en geeft moed:

***Neem geen genoegen met verstarde situaties
en instituten, maar kom in beweging:
De wereld heeft je nodig!***

Hermine Tien (*vertaler biografie*)
Leersum, juni 2025

Er is waarschijnlijk geen andere spirituele auteur die met zijn woorden en boeken mensen zo inspireert als Anselm Grün. Een eenvoudige, bescheiden monnik, maar met wereldwijd meer dan twintig miljoen verkochte boeken een bestsellerauteur, een absolute superstar. Je zou kunnen zeggen: een monnik van de buitencategorie – al hoort hij dat zelf waarschijnlijk liever niet. Bij het schrijven van zijn biografie waren het vooral deze vragen die mij interesseerden: wat heeft de mens Anselm gemaakt tot wie hij is, wat was zijn drive, welk verlangen volgde hij om uiteindelijk zijn eigen weg te vinden? Wat heeft hij in zijn leven bereikt, wat voor effect heeft zijn werk gehad? Met andere woorden: waar komt hij vandaan en welke sporen heeft hij nagelaten?

Dus volgde ik cursussen, woonde lezingen bij, liep in het klooster een week met hem mee, voerde gesprekken met hem en met een aantal van zijn 'levensreisgenoten', met prominenten en coauteurs.

Ik las veel van zijn boeken – niet allemaal, want er zijn bijna vierhonderd titels van en met hem. En terwijl ik met deze biografie bezig was kwamen er nog weer nieuwe bij. Achter in dit boek staat een uittreksel van mijn leeslijst: boeken die Anselm Grün mij zelf na aan het hart heeft gelegd.

In 2009 verscheen er al een biografie van Anselm Grün, waarin auteur Freddy Derwahl veel aspecten en verhalen uit het leven van Anselm Grün meesterlijk schetst.

Het ging mij in deze biografie vooral om de impact die Anselm Grün heeft. Hij zou zo iets natuurlijk nooit over zichzelf zeggen, maar op dit moment is hij – niet in de laatste plaats dankzij de sociale media – een van de belangrijkste influencers van Jezus. Waarom nou juist hij? Dat wilde ik per se weten. Dus ging ik op

Anselm Grün in gesprek met Matthias Slunitschek, Münsterschwarzach 2023.

zoek naar een verhaal achter het leven van Anselm Grün, naar een narratief: Willi Grün, het jongetje dat de stem van zijn hart volgt. Anselm, de monnik en auteur in wording. En dan tenslotte Anselm Grün, de bestsellerauteur en publieke figuur. Anselm, een mens die de weg naar binnen zoekt en tegelijkertijd naar buiten toe een enorme impact heeft.

Om te beginnen heb ik Anselm leren kennen als *lezer*, daarna als *gast* in het klooster, tenslotte als *schrijver*. Mijn persoonlijke fascinatie voor deze man, deze monnik en auteur is in deze periode exponentieel gegroeid. Ik hoop dat ik enigszins recht gedaan heb aan zijn voorwaarde om geen loflied over hem te zingen, al is me dat af en toe zwaar gevallen.

Dank voor je vertrouwen, geliefde Anselm!

Matthias Slunitschek

Waarom kan de kerk niet een beetje ‘Grüner’ zijn?

Op z'n 77^e zit Anselm Grün in *Riverboat* in de MDR-talkshow (Mitteldeutscher Rundfunk). Jörg Kachelmann kondigt hem aan met allerlei superlatieven die je normaal gesproken niet meteen associeert met een benedictijn: popster, bestsellerauteur in monnikspij die miljoenen lezers wereldwijd hoop en levenshulp geeft, ethische effectenmakelaar en coach van topmanagers: 'Goedenavond, schrijfmachine van God.' En dan zit daar in de studio niet een of andere showfiguur maar een authentieke en kalme man, een entertainer in de meest positieve betekenis van het woord. Zoals altijd luistert hij, geeft antwoorden die iedereen begrijpt, maar die wel heel bijzonder zijn. Zijn stijl van leven en vertellen heet creatieve eenvoud.

'Wat was uw grootste geschenk in de afgelopen acht decennia?' vraagt de moderator hem. Daar hoeft Anselm Grün niet lang over na te denken: 'Het grootste geschenk was de gave van het schrijven en dat ik daar zo veel vreugde aan beleef.'

Materiële cadeaus interesseren hem niet, behalve misschien de cd-speler, omdat hij zo graag naar opera's van Mozart luistert. *Così fan tutte* of soms *Le nozze di Figaro*.

Zijn optreden bij *Riverboat* valt in een tijd waarin het imago van de kerk flinke deuken heeft opgelopen. Desondanks – of juist daarom? – wordt hij als lieveling uitgenodigd. Voor veel mensen is het klooster nog de 'echte kerk' en een 'geleefd geloof'.

Groepsfoto in de studio van de uitzending 'Riverboat' van 4 februari 2022.

Bij het 'merk Grün' horen ook praktische levenswijsheid, therapeutisch christendom en het gevoel dat hier iemand zit die voor mensen opkomt, het beste met hen voor heeft en daarnaar handelt. Hij noemt het altijd weer in zijn boeken, zijn lezingen en ook bij *Riverboat*: het is de grote opdracht van de kerk om mensen op te richten.

Anselm Grün geeft een voorbeeld uit een bijbelverhaal: over de vrouw die krom loopt, uit hoofdstuk 13 van het evangelie naar Lucas. De evangelist vertelt: deze vrouw is al 18 jaar ziek en kan niet meer rechtop lopen. Jezus ziet dat, roept haar bij zich en zegt: 'Je bent bevrijd!' Hij legt haar de handen op en op dat moment strekt ze haar rug en kan ze weer rechtop lopen. Als zielzorger ziet Anselm Grün zo veel mensen die zich onderdrukt voelen, overbelast, die het gevoel hebben dat er te veel van hen gevraagd wordt, die zich gekrenkt of zelfs gebroken voelen. Hij vindt dat ze respect verdienen, dat ze gezien moeten worden, iemand nodig hebben die tegen hen zegt: 'Je bent krachtig, je bent waardevol!' Als je naar het leven van de 80-jarige Anselm

Grün kijkt, dan zie je dat hij dit als zijn levensopdracht ziet: mensen oprichten – als monnik en als ‘typemachine van God’.

‘Barmhartige en goede God, zend Uw kerk de geest van waarheid, opdat zij alle schade die ze berokkend heeft en wat er nog aan vuiligheid ligt, aan het licht brengt. Zend de geest van zuiverheid, zodat de kerk door deze crisis gezuiverd wordt. En zend de geest van liefde, zodat de kerk mensen niet langer onderdrukt, maar juist opricht. Dat mensen zich in de kerk begrepen en niet beoordeeld voelen. En dat de kerk ruimte schept, waarin mensen in aanraking kunnen komen met hun spirituele verlangens, waarin ze bevrijd worden, kunnen opstaan en de zin van hun leven opnieuw ontdekken. Dat vragen wij door Jezus Christus onze Heer. Amen.’

■ Anselm Grün bij *Riverboat*, live op MDR TV, 4 februari 2022

De *BILD-Zeitung** noemde hem een keer de *geluksmonnik* en deze reputatie – op zich best positief – kleeft aan zijn imago. Maar Anselm Grün belooft mensen geen geluk. Daar gaat het hem niet om. Hij is geen verzekeringsagent of toverfee. Hij is present als mensen hem om raad vragen, zelfs in de roddelpers. Daar bereikt hij mensen die hij in de hoogmis in de abdij van Münsterschwarzach of in zijn seminars voor topmanagers niet tegenkomt. Op 13 januari 2010 onthulde hij in de *BILD-Zeitung* zijn ‘Tien belangrijkste wegen naar geluk’:

■ Accepteer je grenzen!	■ Waag iets nieuws, toon moed!
■ Neem jezelf niet al te serieus!	■ Open je hart!
■ Toets je denken!	■ Geniet – het is al later dan je denkt!
■ Leer te ‘zijn’!	■ Verdring niets!
■ Leer wachten!	■ Ga je eigen weg!

* *BILD-Zeitung*: grootste krant van Duitsland die tot de z.g. roddelpers gerekend wordt.

In plaats van een geluksformule geeft hij de lezers van deze krant uitdagende aanmoedigingen voor een positieve manier van leven mee op hun weg. Hij waarschuwt mensen voor perfectionisme, voor grootheidswaanzin en zelfoverschatting. Moedigt hen aan om kritische vragen te stellen, om scherp te kijken, ook als dat pijn doet. Maar hij adviseert hen ook om van het moment te genieten, om in het hier en nu en met aandacht te leven, om vertrouwen in anderen en in hun eigen capaciteiten te hebben. Hij vindt het belangrijk dat ieder mens zijn eigen weg gaat: Ga niet mee in wat iedereen doet, maar luister goed en bepaal dan wat j  uw weg is: 'En heb dan de moed om te besluiten dat je die weg gaat, al voelt dat heel eenzaam.'

Bedoelde hij in deze laatste zin zichzelf? Hij was nog heel jong toen hij al besloot om het huis uit te gaan en monnik te worden. Urenlang zat hij in een eenzame dialoog te schrijven. Hij heeft in zijn leven vaak heel veel moeten opgeven, maar juist daarom was en is het zo rijk aan mooie, bijzondere ervaringen.

Anselm Grün denkt niet in termen van populariteit en uiterlijk succes. Ondanks alles is zijn succes voor zijn critici en voor zijn supporters ook lastig. Want Anselm Grün plaatst zichzelf niet op de voorgrond maar is tegelijkertijd zichtbaarder dan alle Duitse politici, een enkele uitzondering daargelaten.

Hij spreekt over alle mogelijke thema's maar zal nooit beweren dat hij een expert is. Hij polariseert niet en doet niet alsof zijn mening beter is dan die van anderen, maar zet mensen wel aan het denken.

Deze bestsellerauteur vertelt zijn geheime recept aan iedereen die het maar wil weten: hij luistert naar mensen en probeert aan te voelen wat hen zou kunnen helpen. Komt niet met moraliserende clichés, geeft geen antwoorden maar helpt mensen zelf een antwoord te vinden. Daarom – daar lijkt het